

SUPPORTING OPPORTUNITY IN SCHOOLS: PROMOTING EDUCATIONAL EQUITY

Erasmus plus

EQUITAT I AVALUACIÓ DE CENTRES

MAIG 2019

Joan Mateo

CONCEPCIÓ DE LA SOCIETAT I DEL PAPER DE L'EDUCACIÓ

COMPLEXITAT vs. LINEALITAT

Assumpció de la naturalesa diversa i complexa de les societats modernes. Complexitat i incertesa, trets característics de la societat del segle XXI.

En el marc de la complexitat, és possible integrar allò que és desconegut, inclús el que és contrari, i en això rau la base per poder aprofundir en el coneixement i el desenvolupament de la realitat social i educativa.

La complexitat ha de donar comptes dels processos divergents i de contextos en oposició mitjançant l'aprehensió de la dialèctica.

El pensament complex es troba sempre amb la necessitat de pensar conjuntament i sense incoherències, idees que son contràries (Morín, 1981).

En el marc de la linealitat, no és possible acceptar dues tesis contradictòries i això ens condueix a la dificultat per avançar mitjançant el canvi. La contradicció la resol el pensament autoritari, que tracta d'utilitzar la norma per tal de legitimar i retroalimentar el pensament únic.

L'escola catalana ha de trobar el camí per tal de gestionar en clau ètica les noves necessitats d'una societat fonamentalment complexa i incerta.

NATURALES A I CARACTER DEL CONEIXEMENT MODERN

Concepció tradicional de la naturalesa del coneixement i de la seva funció selectiva en la societat actual.

El coneixement com a factor ideològic vs. una concepció del coneixement com a factor essencial de creixement i desenvolupament social i personal.

La digitalització i l'aparició de nous escenaris educatius.

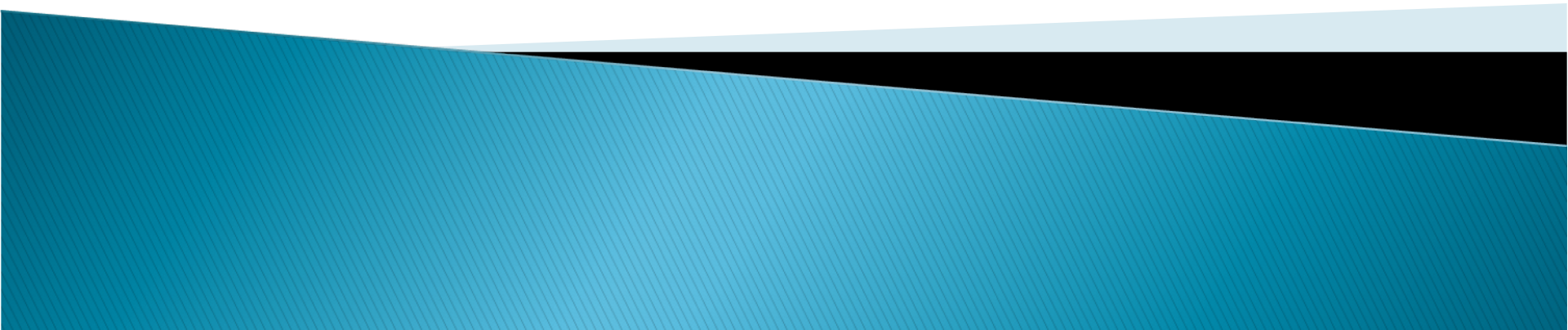
Responsabilitat social i ètica dels sistemes educatius en l'exploració, creació i difusió del coneixement en marcs educatius de caràcter equitatiu.

Consell Superior
d'AVALUACIÓ
del Sistema Educatiu

EQUITAT EDUCATIVA

L'equitat educativa és la capacitat d'un sistema per:

- Garantir la integració de tots els seus estudiants en un projecte formatiu compartit.
 - Assegurar-los el creixement personal.
 - Dotar-los d'oportunitats continuades d'aprenentatge i inserció sociolaboral.
 - Desenvolupar-los per ser ciutadans actius en un context social democràtic.
-

L'EQUITAT DELS SISTEMES: CLAU ÈTICA DE L'EDUCACIÓ

Els nous sistemes educatius com a espais de pensament i gestió de caràcter obert, flexible i orientats a exercir l'educació amb tothom i al llarg de tota la vida.

Els sistemes educatius han de garantir la creació de marcs continuats d'oportunitats d'aprenentatge per a tots, però molt especialment per als més vulnerables.

AUTONOMIA DE CENTRES: ELS CENTRES COM A UNITATS NUCLEARS DELS SISTEMES EQUITATIUS

VISIÓ SINGULAR DELS CENTRES vs. VISIÓ CLÒNICA

Incentivació del desenvolupament autònom dels centres.

Gestió de la qualitat basada en compartir projectes entre els centres.

Cal situar la diversitat en la promoció de projectes equitatius, singulars i innovadors. Adaptats al context.

Cal treballar la col·laboració entre centres (xarxes pedagògiques i coneixement innovador compartit).

Cal vincular els centres al context social.

CERCA DE L'EQUITAT: REPTES

Impuls de les relacions de l'escola i l'entorn. Respostes integrals adequades al context educatiu dels centres.

Foment de la implicació i compromís de la família en els processos formatius dels estudiants.

Racionalització de l'estructura del sistema educatiu. A la cerca d'un nou model de sistema que millori la seva funcionalitat, simplifiqui els processos associats i ofereixi marc d'oportunitats per a tothom, especialment per als més vulnerables.

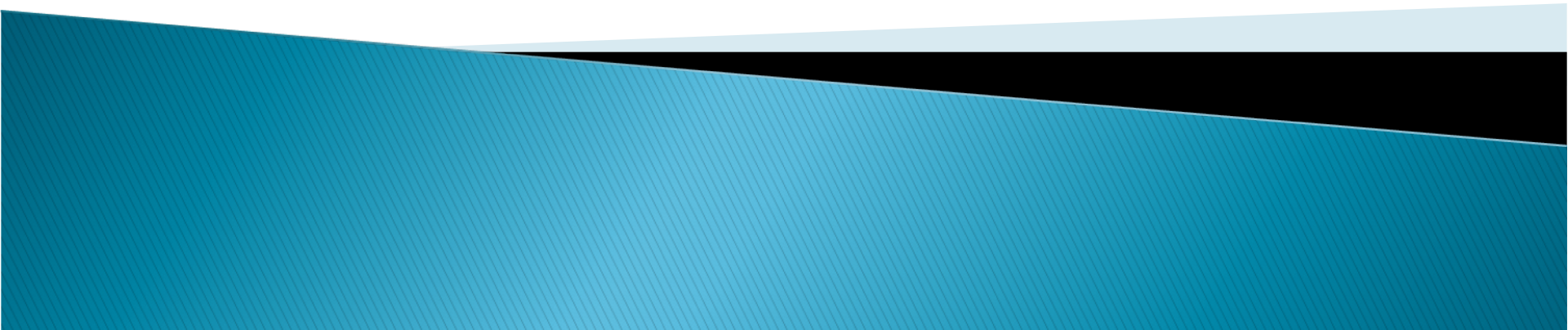
Innovació, avaluació i canvi com a elements nuclears per al desenvolupament continuat de l'equitat.

INSTRUMENTS DELS CENTRES PER AL DESENVOLUPAMENT DE L'EQUITAT

LA INNOVACIÓ

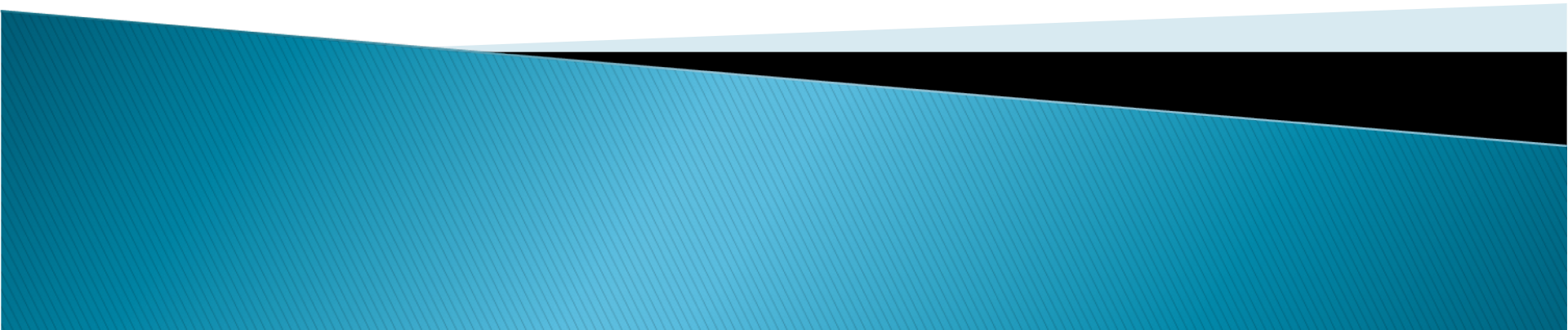
L'AVALUACIÓ

La innovació educativa

La innovació implica una transformació fonamental, original i disruptiva de las tasques més nuclears d'una organització. La innovació, si vol obtenir carta de naturalesa com a tal, haurà de soscavar profundament les estructures transformant-les permanentment.

La innovació, en definitiva, tracta de transformar en profunditat els sistemes educatius i amb ells la naturalesa de l'escolarització i la mateixa pràctica escolar.

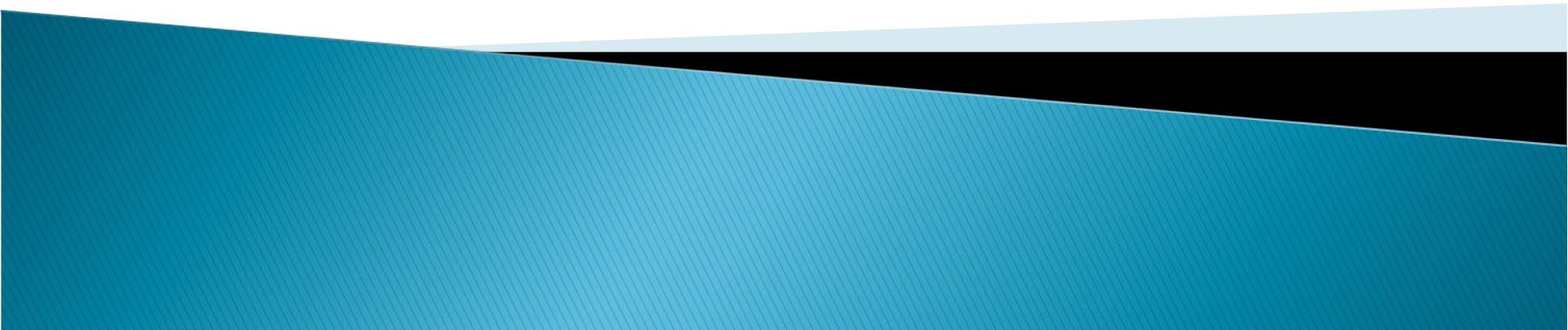

La innovació com a clau de la gestió moderna dels sistemes educatius i de l'escola

Permet imaginar escenaris de futur per a orientar l'acció.

Incorpora la lògica de la informació en la seva construcció i modificació continuada.

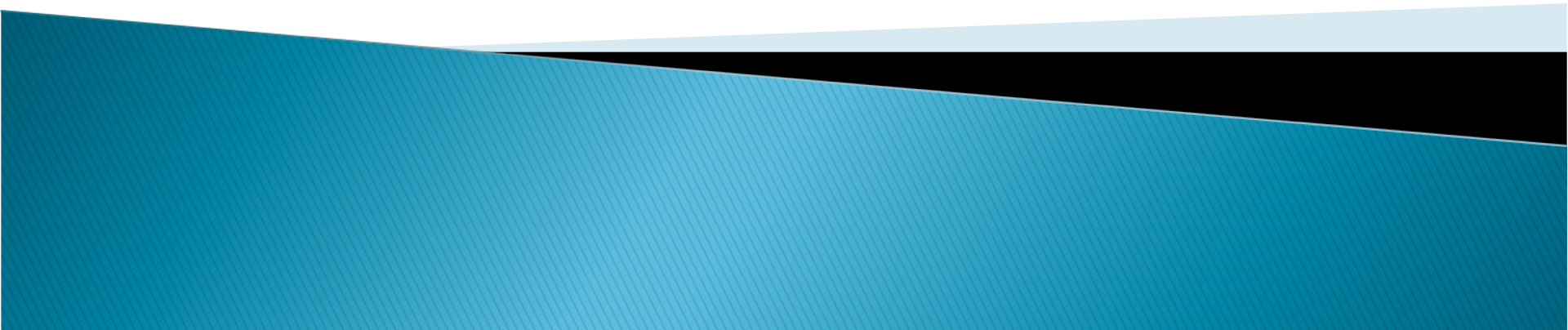
Condueix a la transformació i el canvi, que es produeix des del respecte de l'altre i la gestió coordinada d'allò que és divers (des de la lògica de la complexitat).

L'avaluació com a element de construcció de l'equitat

La funció de l'avaluació, centrada en la construcció de la qualitat, més que en la seva acreditació.

Implica: Recollir evidències respecte de l'equitat, interpretar la informació, exercir una acció crítica, cercar referents, contextualitzar la informació, considerar alternatives i oferir visions no simplificades respecte de la realitat. Crear, en definitiva, una cultura avaluativa.

Responsabilitats dels sistemes

Estructuració funcional i orientada a la consecució de l'equitat.

Escolarització primerenca.

Personalització dels aprenentatges.

Flexibilització curricular.

Universalització i motivació per accedir a la secundària postobligatòria.

Desenvolupament de la FP superior vinculada al sistema sociolaboral.

Formació al llarg de tota la vida

Responsabilitats dels centres

Prendre consciència de l'obligació moral i professional respecte dels alumnes més vulnerables.

Configurar projectes educatius integradors.

Vigilar les pràctiques educatives segregadores.

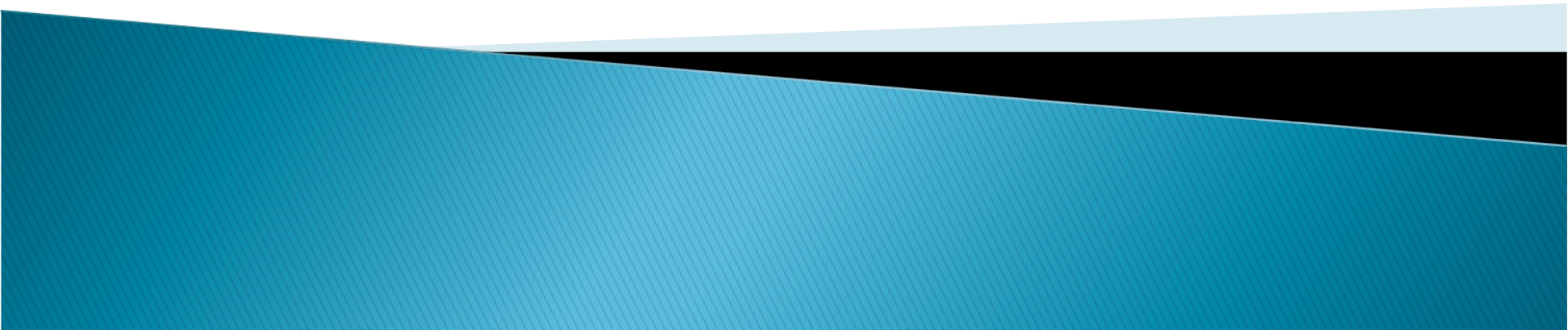
Cercar metodologies que facilitin el treball i la construcció del coneixement d'aquests alumnes.

Comprometre's en el seguiment de les seves trajectòries.

Planificar amb les famílies el creixement personal i continuat dels seus fills.

Interaccionar amb el context a la cerca de recursos per a aquests alumnes.

Integrar la dimensió de l'equitat en la autoavaluació del centre.

Avaluació de l'equitat en el marc de l'avaluació de centre

Contextualització del marc conceptual de l'equitat d'acord amb la realitat contextual del centre.

Inserció dins del projecte de centre.

Identificació de les dimensions i subdimensions que configuren el concepte d'equitat del centre. Prioritats.

Parametrització de les dimensions: Indicadors. Categories o escales numèriques associades.

Disseny avaluador. Recollida d'evidències. Instrumentació.

Anàlisi, interpretació i presa de decisions.

Dimensions i subdimensions del projecte Erasmus

Justícia educativa: Dret a l'educació, polítiques de centre, gestió de beques, participació.

Inclusió: Alumnes amb NEE, amb NSE, incorporació tardana, gènere, ètnia, intercult.

Accés: Educació d'alta qualitat, docència d'alta qualitat, absentisme, abandonament...

Oportunitat: Activitats de suport, projectes de centre, activitats extraescolars, entorn escolar.

Aprenentatge personalitzat: Aspectes pedagògics, organitzatius, flexibilitat curricular.

Desenvolupament personal i social: Expectatives dels alumnes, benestar dels alumnes, aprenentatge al llarg de tota la vida, habilitats socials, emocions.

EXEMPLIFICACIÓ

Dimensió: Aprenentatge personalitzat.

Subdimensió: Aspectes pedagògics.

Indicador: Rol que adopta el professor:

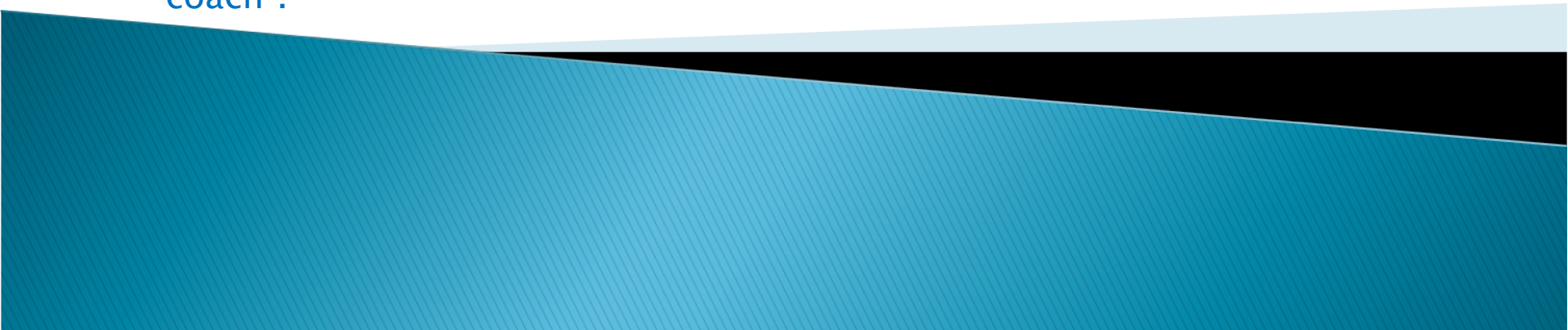
Rúbriques:

Nivell 1: L'escola ofereix metodologies centrades en el professor i no hi ha coordinació en aspectes metodològics.

Nivell 2: L'escola ofereix metodologies centrades en l'alumne i el seu propi procés d'aprenentatge.

Nivell 3: L'escola ofereix metodologies de caire inclusiu i centrades en l'alumne i en el seu propi procés d'aprenentatge.

Nivell 4: L'escola ofereix un ampli ventall de metodologies centrades en l'alumne i en el seu procés d'aprenentatge i el professor adopta el "rol" de "coach".

Dimensions en clau del Consell d'Europa

Participació en educació infantil.

Abandonament escolar prematur.

Població amb estudis d'educació secundària postobligatòria.

Població amb estudis de nivell terciari.

Formació al llarg de la vida.

Taxa d'ocupació dels graduats recents.

Dimensions derivades de les proves PISA

Distribució de l'alumnat en el nivell inferior de rendiment d'una competència.

Resiliència: Alumnes que malgrat estar en una situació socioeconòmica complexa (utilitzen l'ISEC) puntuen per sobre del que caldria esperar.

Comparació de la variància entre-centres i inter-centre.

Dimensions derivades de les proves externes de competències

Distribució d'alumnat situat en el nivell inferior d'assoliment de les diferents competències.

Evolució de la diferència en la puntuació mitjana per col·lectiu en les diferents competències.

